

**MIGRANTŲ INTEGRACIJOS PROCESAI LIETUVOJE:
TENDENCIJOS IR PROBLEMATIKA**

**„INTEGRA: PIRMIEJI MIGRANTŲ INTEGRAVIMOSI ŽINGSNIAI
NAUJOJE VISUOMENĖJE“**

**Karolis Žibas
Lietuvos socialinių tyrimų centras
Etninių tyrimų institutas**

2012, Vilnius

TURINYS

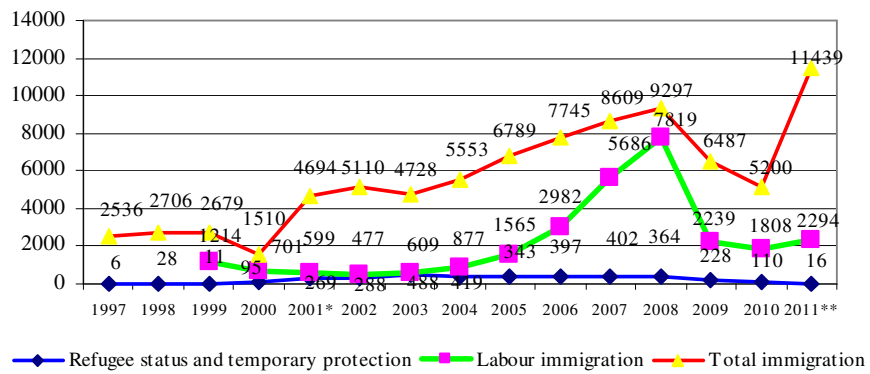
Statistika ir sąvokos (integracijos politikos kūrimo ir įgyvendinimo tikslinė grupė)

Imigracijos/integracijos politika

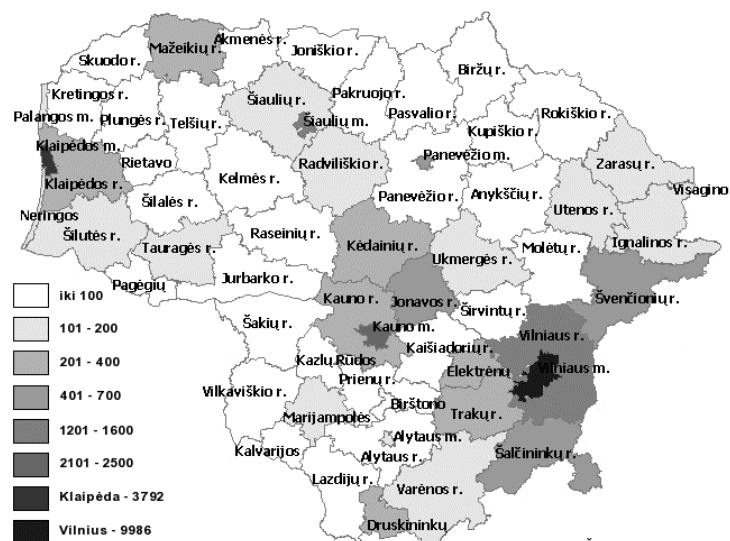
Migrantų integracija: ES kontekstas

Imigracijos suvokimai Lietuvos visuomenėje

Lietuvoje gyvenančių imigrantų nuostatos ir patirtys

Imigracija Lietuvoje 1997–2011 m.

Šaltiniai: Lietuvos darbo birža, Statistikos departamentas, Migracijos departamentas

2009 m. rugsėjo 29 d. duomenimis, Lietuvoje gyveno 28 556 užsieniečiai.

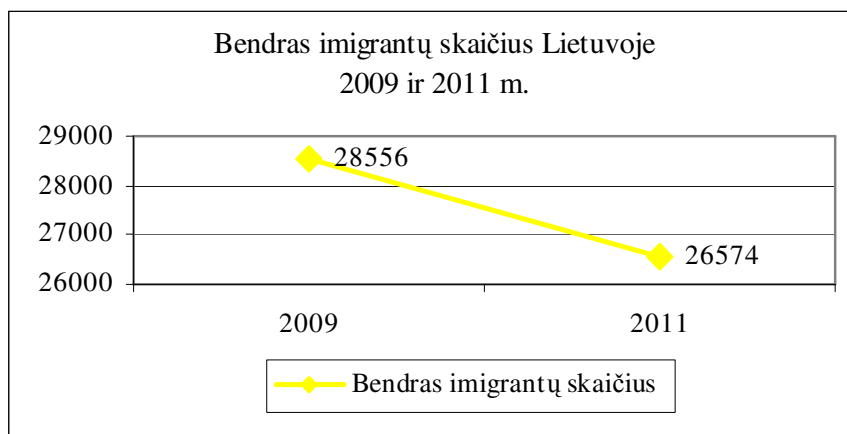
Šaltinis: Gyventojų registro tarnyba

2011 m. rugsėjo 5 d. duomenimis, Lietuvoje gyveno 26 574 užsieniečiai.

Šaltinis: Gyventojų registro tarnyba

Bendras imigrantų skaičius

Šaltinis: sudaryta autoriaus pagal Gyventojų registro tarnybos duomenis (2011 09 05 / 2009 09 29). Duomenys gauti pagal specialius užklausimus.

Imigracijos struktūra

Iš 28 556 Lietuvoje gyvenančių užsieniečių ne ES piliečių, 21 083 (73,8 proc.) gyvena 6 savivaldybėse:

- Vilniaus miesto savivaldybė – 9986 asmenys (35 proc.)
- Klaipėdos miestas – 3792 (13,3 proc.)
- Visaginas – 2449 (8,6 proc.),
- Kauno miestas – 2106 (7,4 proc.),
- Vilniaus rajonas – 1536 (5,4 proc.)
- Šiauliai – 1214 (4,3 proc.).

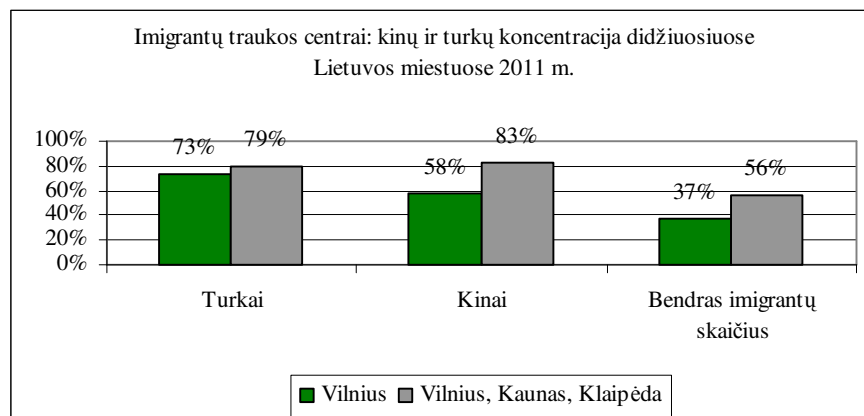
Dauguma (68 proc. arba 19 322) Lietuvoje gyvenančių užsieniečių ne ES šalių piliečių turėjo leidimus nuolat, o 32 proc. (arba 9234) – leidimus laikini gyventi šalyje.

Vyraujantis leidimų nuolat gyventi išdavimo pagrindas – leidimo nuolat gyventi šalyje galiojimo pabaiga (Vilniuje-65 proc. Klaipėdoje-73 proc. Visagine-78 proc. Kaune ir Vilniaus rajone-po 67 proc. Šiauliuose-76 proc.)

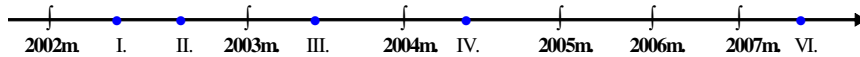
Lietuvoje gyvena mažiausiai 10 metų

Imigrantai / užsieniečiai (ne ES piliečiai) / etninės mažumos?

Miestai kaip imigracijos traukos centrai: Kinų ir turkų imigracija versus bendra imigracijos struktūra

Šaltinis: sudaryta autoriaus pagal Gyventojų registro tarnybos duomenis (2011 09 05). Duomenys gauti pagal specialius užklausimus.

Imigracijos (integracijos?) politikos raida

Strategijos:

- I Valstybės ilgalaikės raidos strategija;
- II Lietuvos ūkio (ekonomikos) plėtros iki 2015 metų ilgalaikė strategija;
- III Nacionalinė darnaus vystymosi strategija;
- IV Nacionalinė demografinės (gyventojų) politikos strategija;
- V Ekonominės migracijos reguliavimo strategija, kt.

Programos:

- Nacionalinė antidiskriminacinė programa;
- Nacionalinė programa prieš skurdą ir socialinę atskirtį;
- Kt.

**ES
migracijos
politika**

Teisinė bazė:

- Istatymas dėl užsieniečių teisinės padėties
- Pilietybės įstatymas
- Lygių galimybių įstatymas, kt.

Nutarimai:

- Nutarimas dėl Lietuvos imigracijos politikos gairių patvirtinimo;
- Nutarimas dėl ekonominės migracijos reguliavimo strategijos ir jos įgyvendinimo priemonių 2007–2008 metų plano patvirtinimo

Integracijos politika

2007 m. priimtoje Ekonominės migracijos reguliavimo strategijoje (EMRS) **imigracijos politika ir integracijos priemonių įgyvendinimas yra akcentuojamas kaip politikos prioritetas.**

Apibendrinant strategijos turinį pastebėtina, jog **2007 m. iš 35 EMRS įgyvendinimo priemonių imigracijai skirtos 8, o 2008 m. iš 22 – 4.**

Nors integracija deklaruojama kaip prioritetas, jos įgyvendinimui **skirta 1 priemonė:**

„Nustatyti prioritetinę veiklą, susijusią su imigrantų iš trečiųjų valstybių integravimu į Lietuvos visuomenę ir darbo rinką, atsižvelgiant į „Europos fondo trečiųjų šalių piliečių integracijai“ teikiamas galimybes“.

Integracijos politika

Integracijos politikos prioritetai

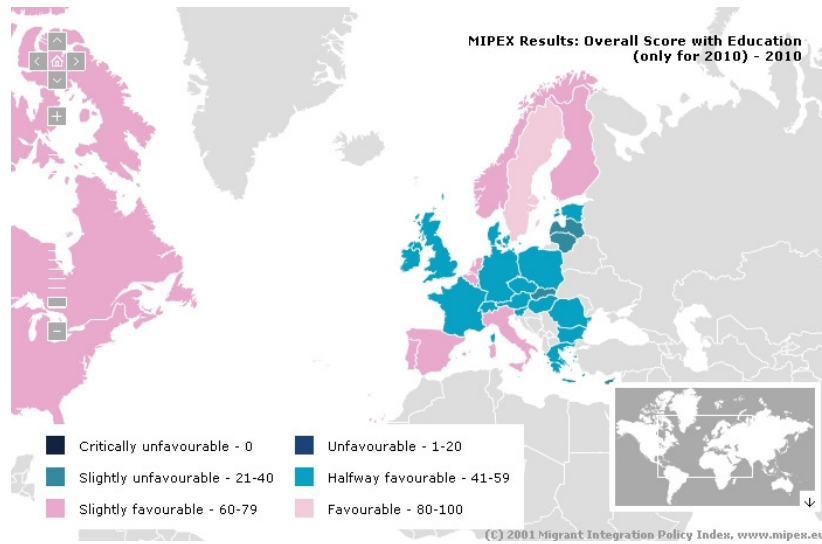
Ataskaitoje apie EMRS (kuri yra glaudžiai susijusi su pačia EMRS) ir nutarime „Dėl Lietuvos imigracijos politikos gairių patvirtinimo“ yra akcentuojamas „Europos fondo trečiųjų šalių piliečių integracijai“ vaidmuo. Šiuose dokumentuose yra teigiama, kad integracijos priemonės turi būti taikomos **užsieniečiams, turintiems leidimus nuolat gyventi šalyje:**

„Europos fondo trečiųjų šalių piliečių integracijai“ 2007, 2008, 2009 ir 2010 m. metinių programų gairėse prioritetas teikiamas **santykinai trumpam laikui į Lietuvą atvykstantiems trečiųjų šalių piliečiams.**

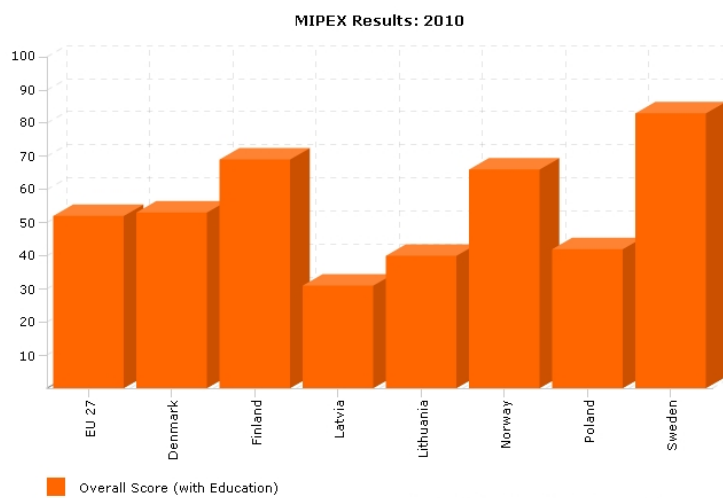
Integracijos politika: vietoje išvadų

- Formali versus neformali integracijos infrastruktūra (migracijos tinklas)
- Projektinė veikla kaip integracijos politikos pamatas (valstybinės integracijos politikos „pakeitimas“)
- Nevyriausybė integracijos politika → fondai → imigracijos ir integracijos politikos tikslai / prioritetai (valstybinė politika) = konsensusas
- Migracijos/integracijos samprata: nuo neoklasikinės iki šiuolaikinės perspektyvos (tyrimai, statistika, tarptautinės migracijos tendencijos, kt.)
- Lietuvos vaidmuo tarptautiniuose migracijos procesuose

Migrantų integracijos politikos indeksas

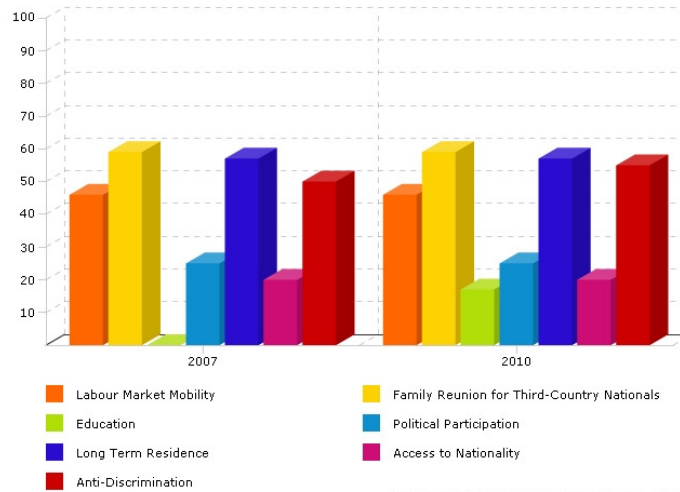

Migrantų integracijos politikos indeksas

Migrantų integracijos politikos indeksas

MIPEX Results: Lithuania

Copyright 2011 Migrant Integration Policy Index, www.mipex.eu

Migrantų integracijos politikos indeksas

**No progress from 2007 to 2011
(with the exception of antidiscrimination policies)**

In 2007 – 20th from 28

In 2011 – 27th from 31

Visuomenės nuostatos imigrantų atžvilgiu

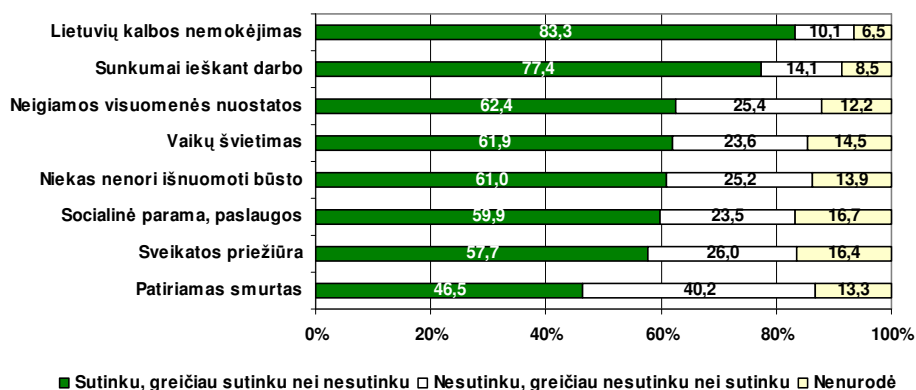
Kokia Jūsų nuomonė apie Lietuvoje gyvenančius ir į Lietuvą atvykstančius imigrantus. Pasakykite, ar sutinkate, ar nesutinkate su teiginiais? 2011 m. (proc.)

Šaltinis: Lietuvos socialinių tyrimų centro Etninių tyrimų instituto tyrimų duomenys (2011)

Visuomenės nuostatos imigrantų atžvilgiu

Kartais Lietuvoje gyvenantiems imigrantams iškyla įvairių sudėtingų situacijų. Pasakykite, sutinkate ar nesutinkate, kad imigrantams kyla ypatingų sunkumų šiose srityse? 2011 m. (proc.)

Šaltinis: Lietuvos socialinių tyrimų centro Etninių tyrimų instituto tyrimų duomenys (2011)

Visuomenės nuostatos imigrantų atžvilgiu

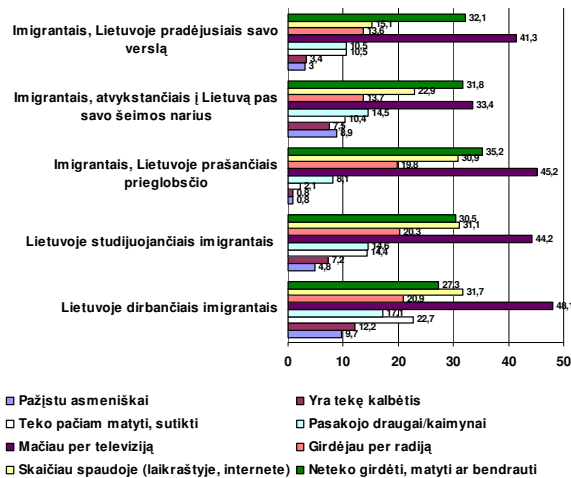
Pritartumėte ar nepritartumėte integracijos priemonėms, kurios būtų taikomos Lietuvoje gyvenantiems ir į Lietuvą atvykstantiems imigrantams? 2011 m. (proc.)

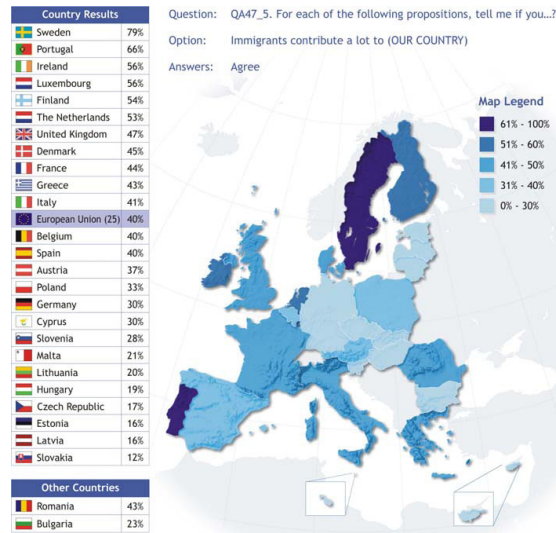
Šaltinis: Lietuvos socialinių tyrimų centro Etninių tyrimų instituto tyrimų duomenys (2011)

Visuomenės nuostatos imigrantų atžvilgiu: vyraujančios kontaktų formos

Ar Jums kada nors teko girdėti, matyti ar bendrauti su kortelėje išvardytais imigrantais? Jei taip, tuomet kur ir kaip? 2010 m. (proc.)

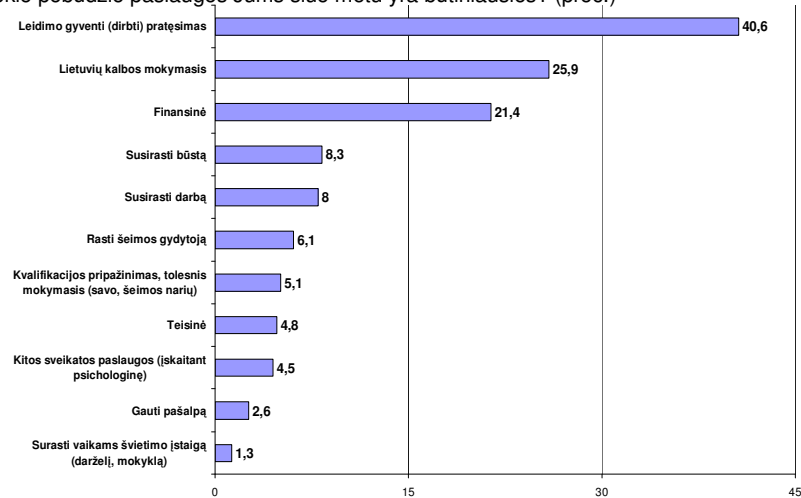

 Šaltinis: Lietuvos socialinių tyrimų centro Etninių tyrimų instituto tyrimų duomenys: <http://www.ces.lt/2010/09/lietuvos-gyventoju-nuomones-apklausa-2010-m-liepos-15-d-rugpjucio-2-d-rezultatai/>

Požiūris į migrantus ES

Reikalingos paslaugos: imigrantų apklausa

Kokio pobūdžio paslaugos Jums šiuo metu yra būtinausios? (proc.)

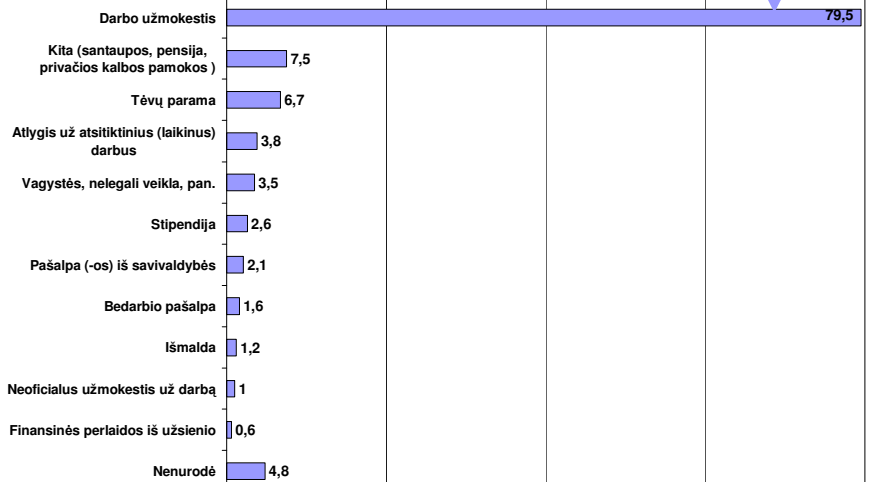

Šaltinis: Lietuvos socialinių tyrimų centro Etninių tyrimų instituto tyrimų duomenys:
http://www.ces.lt/en/wpcontent/uploads/2010/03/Etniskumo_studijos_2009_2maketas+.pdf

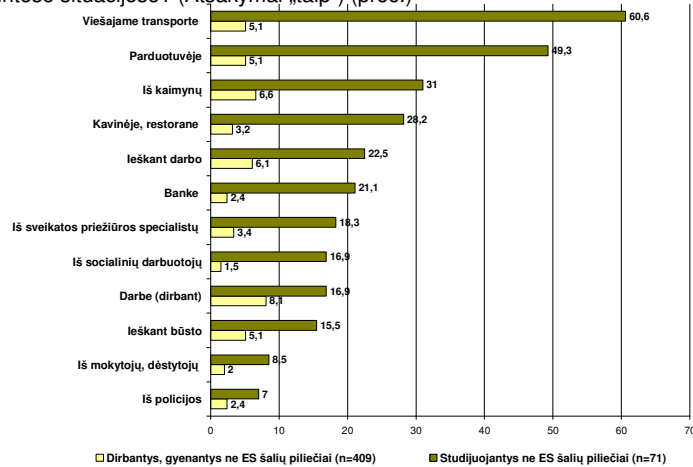
Pagrindiniai pragyvenimo šaltiniai: imigrantų apklausa

Pagrindiniai pragyvenimo šaltiniai per praėjusius 3 mėn.

Vidutinis – 1929,00 Lt

 Šaltinis: Lietuvos socialinių tyrimų centro Etninių tyrimų instituto tyrimų duomenys:
http://www.ces.lt/en/wpcontent/uploads/2010/03/Etniskumo_studijos_2009_2maketas+.pdf
Patiriamos neigiamos nuostatos: imigrantų apklausa

Ar per pastaruosius 12 mėn. Jums teko susidurti su neigiama žmonių reakcija lentelėje išvardintose situacijose? (Atsakymai „taip“), (proc.)

 Šaltinis: Lietuvos socialinių tyrimų centro Etninių tyrimų instituto tyrimų duomenys:
http://www.ces.lt/en/wpcontent/uploads/2010/03/Etniskumo_studijos_2009_2maketas+.pdf

KLAUSIMAI?

Karolis Žibas
Lietuvos socialinių tyrimų centras
Etninių tyrimų institutas
Goštauto 11, Vilnius
tel.: +370 5 272 2063 / fax. +370 5 275 4896
<http://www.ces.lt> / karolis@ces.lt